

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД НИШ
ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН ГРАДА НИША**

„Од Константина до омбудсмана – 20 година права, правде и поверења у Нишу“

Ниш, новембар 2025

САДРЖАЈ:

УВОДНА РЕЧ

ХРОНОЛОГИЈА РАЗВОЈА ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМАНА У НИШУ (2005–2025).....

Две деценије поверења, дијалога и заштите права грађана.....

РЕЗУЛТАТИ И ПРИЗНАЊА (2005–2025)

Двадесет година поверења, дијалога и видљивих резултата.....

Регионална сарадња и институционалне иновације.....

Историјски оквир и развој
институције.....

Едукација, дијалог и укључивање
младих.....

Пројекти и међународна
сарадња.....

Публикације и ауторски
рад.....

Награде и признања.....

Захвалнице и признања

Етика и интегритет.....

ЗАКЉУЧНА ПОРУКА.....

Партнери и сарадње (2005–2025)

Заједно за грађане – мрежа поверења и подршке

Институционални партнери.....

Образовне и академске институције.....

Локални и регионални партнери.....

Међународни партнери.....

Стручне асоцијације и мреже.....

Културни и медијски партнери.....

ЛИСТА ОМБУДСМАНА И ИНТЕРВЈУИ СА ОМБУДСМАНИМА.....

ИНТЕРВЈУИ / СВЕДОЧЕЊА ГРАЂАНА.....

ЗАКЉУЧНА РЕЧ.....

Уводна реч

Град Ниш, град цара Константина, већ вековима носи симболику права, слободе и праведности. Одатле је, пре више од седамнаест векова, потекла идеја Миланског едикта – идеја да сваки човек има право на слободу, достојанство и поштовање. Та идеја данас живи кроз савремене институције које штите грађане и њихова права – међу којима је и институција омбудсмана.

Двадесет година постојања локалне канцеларије омбудсмана у Нишу представља више од јубилеја – то је доказ да су грађани препознали ову институцију као свој глас и своје уточиште. Кроз дијалог, посредовање и разумевање, институција је постала мост поверења између грађана и власти, место где свако може бити саслушан и схваћен.

Канцеларија омбудсмана града Ниша била је прва у Србији која је формирала Регионалну канцеларију, проширујући своје деловање и на општине Гаџин Хан и Бабушницу. Овим је по први пут омогућено да грађани мањих и удаљенијих средина добију исту доступност и заштиту својих права као и грађани великих градова. Тиме је Ниш постао пионир у пракси међуопштинске сарадње и регионализације заштите права грађана.

Током протекле две деценије, Канцеларија омбудсмана града Ниша остварила је више од хиљаду поступака заштите права грађана, изградила сарадњу са институцијама у земљи и иностранству, отворила врата студентима и младима, и покренула бројне иницијативе за унапређење доступности права – од особа са инвалидитетом до жена на селу и деце.

Ова брошура је посвећена свима који су допринели да институција омбудсмана у Нишу постане оно што јесте данас – симбол поверења, дијалога и правичности.

Јер, од Константина до омбудсмана, Ниш остаје град који разуме слободу и поштује човека.

Катарина Митровски

Локална повереница за заштиту права грађана – Омбудсманка града Ниша

✎ Ниш, новембар 2025

Хронологија развоја институције омбудсмана у Нишу (2005–2025)

Две деценије поверења, дијалога и заштите права грађана

2005.

📍 Оснивање Канцеларије локалног омбудсмана града Ниша – једне од првих у Србији.

Постављен темељ институције која грађанима омогућава независну заштиту њихових права у односу на локалне органе власти.

2007.

🤝 Успостављени први облици сарадње са грађанским удружењима и организацијама цивилног друштва.

Покренути први програми информисања грађана о улози и надлежностима омбудсмана.

2010.

💛 Почиње развој партнерских односа са Правним факултетом Универзитета у Нишу – уводи се студентска пракса и едукација о људским правима и медијацији.

Канцеларија постаје место учења и професионалног развоја за младе правнике.

2011.

💛 Организоване трибине са удружењима особа са инвалидитетом са циљем приближавања институције омбудсмана најосетљивијим групама грађана.

Организоване трибине са ученицима средњих школа.

2012.

 Одржан састанак свих локалних омбудсмана Србије и потписан Протокол о међусобној сарадњи са циљем јачања овог института кроз оснивање Удружења локалних омбудсмана Србије

2013.

 Формиране базе података о предметима, што омогућава брже и транспарентније поступање.

2015.

 Сарадња са међународним институцијама – учешће на конференцији омбудсмана у Барселони

Канцеларија постаје препозната као пример добре праксе у региону.

2018.

 Активно учешће у националним мрежама омбудсмана и размени искустава са градовима Крагујевац, Шабац, Сомбор и Суботица.

2020.

 Успостављена сарадња са СОС Дечијим селима, синдикатима и организацијама за заштиту жена, деце и особа са инвалидитетом.

Покренуте кампање „Охрабри се – пријави насиље“ и „Право да будемо једнаки“.

2021.

 Покренута сарадња са Факултетом уметности и Правним факултетом – студенти дизајнирају лого и учествују у правној клиничкој пракси.

Одржани први часови знаковног језика студентима и гимназијалцима.

2022.

🏆 Добијена признања и захвалнице од организација из Србије, Словеније и Бугарске за допринос промоцији људских права и образовању.

Ојачана сарадња са Министарством државне управе и локалне самоуправе и Швајцарском канцеларијом за јавна улагања.

2023.

🌐 Канцеларија омбудсмана Ниша постаје прва у Србији која формира Регионалну канцеларију за Гаџин Хан и Бабушницу.

На овај начин, грађанима мањих општина омогућена је једнака доступност заштите права и савета омбудсмана.

Ово партнерство постаје модел за друге локалне самоуправе у Србији.

2024.

📖 Реализован програм „Школа људских права и права грађана на локалном нивоу“.

На десетине студената пролази праксу у Канцеларији и присуствује процесима медијације са грађанима.

Одржане радионице о етици и интегритету у јавном сектору у сарадњи са Агенцијом за спречавање корупције.

2025.

🎂 Обележавање 20 година институције омбудсмана у Нишу – јубилеј који потврђује трајање, поверење и значај ове институције за све грађане.

Издавање брошуре „Од Константина до омбудсмана“ и организовање свечаног скупа са партнерима из Србије и иностранства.

🌟 Две деценије касније, институција омбудсмана Ниша остаје симбол дијалога, правде и грађанског достојанства — мост који спаја власт и грађане, поверење и одговорност.

Резултати и признања (2005–2025)

Двадесет година поверења, дијалога и видљивих резултата

◆ Период 2021–2025: Интензиван развој и видљивост институције

У периоду од 2021. до 2025. године, Канцеларија омбудсмана града Ниша значајно је унапредила свој рад, повећала доступност грађанима и постала препознатљив пример добре праксе у Србији.

Овај период обележен је пројектима, партнерствима, едукацијом и активним укључивањем грађана у заштиту својих права.

◆ Решени предмети и заштита права грађана

- Више од 1.000 притужби грађана решено у периоду 2021–2025, кроз посредовање, саветовање и издавање препорука органима управе.
- Посебан акценат стављен на рањиве категорије становништва – особе са инвалидитетом, жене на селу, децу и старије грађане.
- Обезбеђен директан приступ омбудсману путем теренских посета и пријема грађана у општинама Гацин Хан и Бабушница.
- Покренуте кампање о праву на доступност, једнакост и поштовање.

◆ Регионална сарадња и институционалне иновације

- Канцеларија омбудсмана Ниша постала је прва у Србији која је формирала Регионалну канцеларију за општине Гацин Хан и Бабушницу, чиме је омогућен приступ заштити права и грађанима мањих заједница.
- Модел међуопштинске сарадње препознат од стране Министарства државне управе и локалне самоуправе и Швајцарске канцеларије за јавна улагања.
- Сарадња са другим локалним омбудсманима (Крагујевац, Краљево, Шабац, Суботица) и размена добре праксе у оквиру Мреже локалних омбудсмана.

◆ Историјски оквир и развој институције

- Још 2012. године, у време омбудсманке Добриле Здравковић, у Нишу је основана Комора омбудсмана Србије и потписан „Нишки протокол“ – документ који је постао темељ институционалног повезивања и стандардизације рада омбудсмана у земљи.
- Тај догађај означио је почетак развоја мреже локалних и регионалних омбудсмана и поставио Ниш као центар стручне сарадње и иницијатива у области људских права.
- На тај континуитет надовезао се период 2021–2025, током којег је Ниш учврстио своју улогу регионалног средишта заштите права грађана.

◆ Едукација, дијалог и укључивање младих

- Кроз програме „Школа људских права и права грађана на локалном нивоу“, на десетине студената Правног факултета и других високошколских установа прошло је праксу у Канцеларији омбудсмана.
- Студенти су имали јединствену прилику да присуствују процесима медијације са грађанима и уче о етици и интегритету у јавном сектору.

- Одржане едукације и радионице о правима особа са инвалидитетом, равноправности полова и употреби знаковног језика.

◆ Пројекти и међународна сарадња

- Сарадња са Амбасадом Краљевине Холандије и Националним омбудсманом Холандије кроз заједничке активности и посете.
- Учешће у међународним конференцијама у Риму, Словенији и Бугарској, као и студијским посетама европским омбудсменима.
- Партнерства са СОС Дечијим селима, Агенцијом за спречавање корупције, правним савезима, синдикатима и организацијама цивилног друштва.

◆ Публикације и ауторски рад

- Коаутор књиге „Како могу помоћи Ромима да побољшају свој положај“ (у сарадњи са Правним факултетом у Нишу).
- Коаутор зборника „20 година институције омбудсмана у Србији“ (у припреми).
- Аутор и иницијатор бројних публикација, приручника и промотивних материјала намењених грађанима и јавним службеницима.

◆ Награде и признања

🏆 Захвалнице и признања:

- Град Крагујевац и Општина Аранђеловац – за допринос регионализацији институције омбудсмана.
- КЕЦ група (Словенија – Бугарска) – за подршку стручним школама људских права.

- Организација студената југоисточне Србије – за подршку едукацији младих.
- Центар за самосталан живот ОСИ – за иницијативу адаптације градских шалтера.

◆ Етика, интегритет и јавна одговорност

- Сарадник и тренер Агенције за спречавање корупције у програмима етике и интегритета.
- Промоција јавне одговорности и професионалног понашања у локалној управи.
- Континуирано унапређење културе поверења, законитости и поштовања грађана.

Закључна порука

У периоду 2021–2025. институција омбудсмана у Нишу потврдила је да снага њеног деловања не зависи од мандата, већ од посвећености, дијалога и поверења грађана.

Две деценије касније, Ниш остаје град у којем глас грађана има своје достојанство и право да буде саслушан.

💛 Партнери и сарадње (2005–2025)

Заједно за грађане – мрежа поверења и подршке

◆ Институционални партнери

- Град Ниш – оснивач и партнер у развоју институције локалног омбудсмана.
- Министарство државне управе и локалне самоуправе Републике Србије – подршка регионализацији и јачању капацитета институције.
- Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог – сарадња у изради Стратегије људских права Републике Србије.
- Агенција за спречавање корупције Републике Србије – заједничке обуке и програми етике и интегритета у јавном сектору.
- Швајцарска канцеларија за јавна улагања – подршка моделу међуопштинске сарадње и формирању Регионалне канцеларије Ниш–Гацин Хан–Бабушница.

◆ Образовне и академске институције

- Правни факултет Универзитета у Нишу – партнер у едукацији, пракси студената и заједничким публикацијама.
- Факултет уметности Универзитета у Нишу – сарадња кроз конкурс за дизајн логотипа и визуелни идентитет канцеларије.
- Организација студената југоисточне Србије – партнер у пројектима правне едукације и промоцији омладинског активизма.

◆ Локални и регионални партнери

- Општине Гацин Хан и Бабушница – прве јединице локалне самоуправе укључене у модел Регионалне канцеларије Ниш.
- Центар за самосталан живот особа са инвалидитетом Ниш – партнер у пројектима приступачности и инклузије.
- СОС Дечија села Србија – сарадња у заштити права деце и породице.
- Синдикат управе Србије и Савез самосталних синдиката – заједничке иницијативе за заштиту права жена на раду.
- Правни савези и удружења особа са инвалидитетом – континуирана сарадња у области једнаких могућности и социјалне правде.

◆ Међународни партнери

- Амбасада Краљевине Холандије у Београду – подршка у развоју институције и промоцији добрих пракси.
- Национални омбудсман Холандије – сарадња у области јачања поверења грађана и доступности права.
- КЕЦ група (Словенија и Бугарска) – партнер у стручним школама људских права.
- Европска мрежа локалних омбудсмана (ЕНО) – размена искустава и добре праксе.
- Омбудсмани из Италије, Малте и Словеније – учесници и партнери на међународним конференцијама у Риму и региону.

◆ Стручне асоцијације и мреже

- Комора омбудсмана Србије – основана 2012. године у Нишу, потписивањем Нишког протокола, чиме је успостављена заједничка платформа локалних и регионалних омбудсмана.
- Мрежа локалних омбудсмана у Србији – континуирана сарадња кроз заједничке иницијативе, обуке и размену праксе.
- Комора омбудсмана Србије – Регионални центар Ниш – координатор пројеката, обука и стручних састанака у области људских права.

◆ Културни и медијски партнери

- Нишки културни центар, Народни музеј Ниш и Медијана Арт Пресс – подршка у реализацији јавних догађаја и изложби посвећених људским правима.
- Локални и регионални медији (, Циту радио, Нишке вести, Народне новине) – праћење рада и промоција активности канцеларије.

ЛИСТА ОМБУДСМАНА И ИНТЕРВЈУИ СА ОМБУДСМАНИМА

Од оснивања Канцеларије 2005.године, својим радом и залагањем у заштити људских права грађана и грађанки града Ниша, а данас и грађана и грађанки општине Гацин Хан и Бабушница бавили су се и данас се баве угледни правници са високим моралним и стручним квалитетима и професионалним интегритетом.

1. Миливоје Арсић, дипл. правник 2005-2010.

Први омбудсман града Ниша, уједно и оснивач прве Канцеларије Омбудсмана у граду Нишу био је Миливоје Арсић, познати нишки адвокат са вишедеценијским правним искуством који је на овој функцији био од 2005.-2010.године. Као оснивач институције која је још увек била непозната и страна како грађанима и грађанкама Ниша, тако и тадашњој власти, он је својим личним ауторитетом и вишегодишњом праксом, успео да овај нов институт приближи грађанима који су иако недовољно упознати са овлашћењима новог органа, радо прихватили помоћ „народног адвоката“ која је била увек доступна и бесплатна.

2. Добрила Здравковић, дипл. правница 2010-2012.

Истеком мандата провог Омбудсмана, на чело Канцеларије Омбудсмана града Ниша постављена је Добрила Здравковић. Угледна правница са вишегодишњом праксом и искуством у раду са осетљивом категоријом грађана, посебно особа са инвалидитетом, судија Основног суда у Нишу, ауторка бројних публикација и научних радова. Велики заљубљеник у право, правду и правичност, увек на страни слабијих, спремна да пружи подршку и помоћ свима којима је била потребна.

На функцији Заштитнице грађана града Ниша била је од 2010. - 2012.године када је поновним реизбором изабрана за судију Основног суда у Нишу.

„ За мене је рад у канцеларији Заштитника грађана Града Ниша представљао посебно искуство и изазов, поготову што сам на ту функцију ступила из правосуђа, непосредно са претходне судијске функције. Зашто? Јер сам, након доношења обавезујућих, налогодавнох одлука, чија је реализација у потпуности извесна и чије спровођење, у крајњем, резултира принудом/извршењем, сада наступала са овлашћењем да, по спроведеном поступку, доносим закључке, предлоге и препоруке, чије извршење није зависило од евентуалне принудне претње да се по њима поступи, већ од ауторитета ове институције и њеног утицаја на свест запослених у органима и установама, којима су упућени, да по њима поступају. А тај ауторитет је, у ствари, требао да значи прихватљиво стручно усмерење, које проистиче из адекватног и аргументованог образложења обрађеног проблема и пропуста, као и прихватање да се њиме утиче на заштиту права грађана, која су им неправилним поступањем или пропустима учињена.

У већ постојећој хијерархији надређених (шефова, начелника, директора.....) имала сам утисак да је у једном периоду постојао отпор за прихватање још једне, и то наметнуте, контроле од стране овог органа, међутим, релативно брзо такво предубеђење је јењавало и схваћена је потреба да неко професионално, непристрасно и стручно понуди решење у смислу законитог и ефикасног поступања које се тиче права грађана.

Осим тога, посебну инспирацију представљало је и све веће поверење грађана у могућност очекиваног решавања њиховог проблема од стране ове институције, што је чинило посебан подстицај за стручан, независан и непристрасан рад у заштити њихових права и побољшању квалитета одлука локалне самоуправе у правцу остваривања истих.

Такође, имајући у виду потребу размене искустава са осталим локалним Заштитницима грађана на територији Републике Србије, унапређење и осавремењавање рада и јачање ове институције, за мене је посебан изазов представљало и формирање Удружења локалних заштитника грађана и оснивачки скуп са том идејом одржан је управо у Нишу.

У том периоду, у овој канцеларији, почела је да се, кроз идеју доношења одговарајуће заједничке одлуке, кристалише потреба о пружању услуга заштите и грађанима локалних самоуправа које гравитирају Граду Нишу, са чијих подручја су упућивани захтеви за поступање, а у односу на које територије није постојало овлашћење Заштитника грађана Града Ниша за поступање.

У време обављања функције Заштитника грађана у Нишу, нисам посебно издвајала поједине случајеве, сматрајући их важнијим и приоритетнијим, али су се свакако издвајали неки карактеристични, било по томе што су поступци пред органима управе предуго трајали, или по неоснованом истрајавању управе да не одлучују ни након вишегодишњих ургенција појединаца или по томе што су се представке тичале веће групе грађана. Сваки од случајева, без обзира на који проблем се односи, свакако је имао посебан значај у животима грађана, јер их се посебно тичао.

Издвојила бих, ипак, препоруку која се односи на промену Генералног урбанистичког плана Града Ниша, који више од 30-40 година није био реализован у погледу изградње Клиничког центра у Нишу, на подручју где је он сада изграђен, због чега су грађани у том делу града трпели штету на својим непокретностима и имали проблеме са њиховим коришћењем. Препорука је уважена и измењен је тадашњи ГУП у корист грађана-подносилаца представке.

Осетно се уочава да је дошло до промене стандарда у заштити права грађана, како у све квалитетнијем раду институције Заштитника грађана, тако и у прихватању његовог значаја кроз уважавање предлога и препорука од стране органа управе и установа али и у поверењу грађана у благовремено, ефикасно и стручно поступање у заштити њихових права и интереса.

Грађани не треба да буду пасивни у погледу повређивања њихових права, било да се оно врши чињењем или нечињењем, тј. кроз пропуст да се одлучи по њиховим захтевима. Не треба да одустају од остваривања права и њихове заштите, јер им систем пружа такву могућност, па и кроз овлашћења и поступање Заштитника грађана. “

Добрила Здравковић

3. Марина Митић, дипл. правница 2012-2016

Након дугогодишњег залагања и рада у Јавном предузећу Дирекција за изградњу града Ниша на место Заштитнице грађана града Ниша, 2012.године постављена је Марина Митић која је ту функцију обављала до 2016.године.

Са вишегодишњим искуством на пословима из области уређивања земљишта и изградње објеката комуналне инфраструктуре, упозната са проблемима грађана и прописима који регулишу ту област, посебно је имала слуха за све проблеме грађана за који су се односили на изградњу објеката, нелегалну градњу, озакоњење објеката, имајући у виду да је годинама радила са инжињерима грађевинске струке али и све остале проблеме са којима су се суочавали грађани и грађанке града Ниша.

4. Сања Стојанчић, дипл. правница 2017-2021

Заштитница грађана града Ниша у периоду од 2017.године до 2021.године била је Сања Стојанчић, правница Геронтолошког центра у Нишу. Године рада у социјалној заштити и невладином сектору, сарадња на бројним пројектима везаним за борбу против дискриминације Рома и побољшања њиховог положаја, били су одлична полазна основа за функцију на коју је постављена.

„Полазећи од тога да локални омбудсман штити индивидуална и колективна права и интересе грађана од самовољне администрације органа власти, јавних предузећа и установа, као неко ко је одговоран и крајње предано приступа свом послу, веровала сам да могу бити спона између грађана и локалне самоуправе.

Мој посао је био да исправим, евентуалне неправилности на које су ми, у својим представкама, указали незадовољни грађани, они који имају примедбе на неке акте и радње локалне администрације. Прва и основна сатисфакција ми је била, да се ствари решавају, а не гурају под тепих.

Очекивала сам да властитим легитимитетом и интегритетом утичем на исправљање одређене грешке, како би суграђани веровали својој граду, веровали да у њему постоји контрола и одговорност запослених, што је од кључног значаја за поверења у цео систем. Квалитет сарадње са управом, органима и предузећима Града Ниша није увек био идиличан и мењао се током четири године.

Вршећи своју дужност, наилазила сам на озбиљна неслагања са неким ранијим представницима локалне самоуправе који су уместо одговора и јасне воље да признају пропуст, исправе га и реше без оптерећења, нажалост ћутали .

Међутим, било је и светлих примера. Снага заједнице огледа у квалитету услуга, оним категоријама друштва која су најугроженија.

Са скромним ресурсима какве смо у том тренутку имали и у просторијама у којима смо тада били смештени, успели смо да позитивно одговоримо на бројне притужбе, већ и приликом само једног обраћања одређеном органу.

Оно што ми је остало у сећању је да смо поступајући по притужби која је била упућена од стране особе са инвалидитетом, током поступка који је због докатзивања трајао пар месеци, успели да на један начин подигнемо свест о дискриминацији особа са инвалидитетом, а све са циљем да се сличне ситуације у будућности не би дешавале.

Такође, драго ми је да је доношењем нових прописа и општих акта Града заокружена проблематика корисника права на бесплатан превоз, а на коју сам указивала током 2018. и 2020. године. Наиме, одскора бесплатан превоз у граду Нишу остварују пре свега суграђани, који ранијих година због многобројне бирократије и збуњујуће категоризације корисника ове услуге, нису успели да остваре право у градском и приградском саобраћају са пратиоцем или без њега.

У најопштијем смислу реч стандард означава неку норму која има за циљ да уједначи облик, квалитет неког материјала или производа.

Самим тим стандардизација у области права грађана не може и не треба да постоји, јер се тиме изражава неки захтев.

У крајњој инстанци треба да се уведе „ред у систем” дефинишући ко, како, када и под којим условима може да оствари одређена права.

У пракси, стандарди заштите права грађана варирају између локалних самоуправа.

Може се уочити да су се принципи права грађана у Србији у последњих пар година делимично унапредили, али и даље постоје значајни изазови.

Колико сам упозната, побољшана је сарадња између локалних омбудсмана и Заштитника грађана, што омогућава бољу координацију у решавању проблема грађана.

Највећи број притужби грађана на локалном нивоу и даље се односи на рад локалне администрације, укључујући неефикасност и питања попут уписа у катастар или остваривање социјалних и економских права. Ови проблеми су слични онима на републичком нивоу, али често имају већи утицај на грађане због непосредне зависности од локалних услуга.

Један од најважнијих задатака је развијање и подизање свести о степену одговорности свих нас и доследна примена закона.

Да би подигли свест грађана о праву, правди и поштовању права, морамо кренути са едукацијом од малена, јер каква нам је култура, таква су нам људска права у друштву.

Полазећи од општих принципа и смернице ка којима неко друштво тежи, а то је да сви људи имају иста права без обзира на пол, расну и националну припадност, политичко и верско опредељење, сексуалну оријентацију, задатак свих нас је да препознамо и укажемо на свако дискриминаторно понашање и омогућимо себи и људима око нас да подједнако уживају своја уставом и законом загарантована права.

Препоруке грађанима Србије за заштиту њихових људских права на нивоу локалних самоуправа, с обзиром на тренутно стање и изазове, укључују следеће кораке:

- Упознајте своја права,
- Будите проактивни у упознавању својих права и коришћењу институција,
- Пријавите дискриминацију,
- Водите евиденцију свих комуникација са институцијама (mail преписке, захтеве, одговоре) како бисте имали доказе за евентуалне притужбе,
- Будите упорни, али стрпљиви, решавање проблема може потрајати због административних препрека, али упорност у коришћењу доступних механизма често доноси резултате.

Кључно је инсистирати на транспарентности и одговорности локалних власти, уз укључивање у заједницу како би се унапредили механизми заштите права.“

Сања Стојанчић , мастер правник

5. Катарина Митровски, дипл. правница 2021-...

Истеком мандата претходне Заштитнице грађана, на ову функцију изабрана је 17.јуна 2021.године.

Са вишегодишњим радним искуством у органима Управе (2007- 2021.године) како на месту извршиоца, тако и на функцијама заменице начелника Градске управе и вршиоца дужности начелника Управе за друштвене делатности, медијатор, сарадница и тренерка Агенције за борбу против корупције за област која се односи на етику и интегритет у јавној администрацији, са завршеном обуком из области јавних политика Европске уније, стални судски тумач за знаковни језик за подручје Вишег суда у Нишу, добитница признања Центра за самостални живот инвалида Ниша за изузетан допринос при решавању питања и проблема особа са инвалидитетом града Ниша била је савршен кандидат за избор Локалног омбудсмана града Ниша.

„ На функцију Локалног омбудсмана града Ниша изабрана сам на седници Скупштине града Ниша 17.06.2021. године.

Вишегодишње искуство и рад у градским управама града Ниша, функције заменика начелника Градске управе града Ниша и вршиоца дужности начелника Управе за друштвене делатности, били су одлична полазна основа за функцију на коју сам изабрана, а ово из разлога што сам радећи годинама у Управи, посебно на руководећим позицијама, јасно могла да сагледам које су предности, слабости органа управе, шта је то потребно урадити, на шта више обрати пажњу како би грађани на што ефикаснији начин остварили своја уставом и позитивним прописима загарантована права.

Као медијатор, сарадник и тренер Агенције за борбу против корупције која се односи на етику и интегритет у јавној администрацији, стални судски тумач за знаковни језик за подручје Вишег суда у Нишу, могла сам да препознам и оне проблеме са којима су се грађани стално сусретали а нису се односили на органе управе, односно нису били у надлежности овог органа.

Признање Центра за самостални живот инвалида за изузетан допринос при решавању питања и проблем особа са инвалидитетом града Ниша дали су ми ветар у леђа да на самом почетку функције на коју сам изабрана, прве кораке на путу који сам зацртала буду управо у правцу остваривања права особа са инвалидитетом и грађана који су били на самом рубу социјалне егзистенције.

Имајући у виду да чак 15% светске популације има неки облик инвалидитета, што чини око 800 милиона људи којима су свакодневне животне активности отежане, а у неким случајевима због инвалидитета не могу да испуњавају ни основне животне потребе, са циљем да се особе са инвалидитетом и социјално угрожени грађани боље информишу о

њиховим правима, одлучила сам да једна од првих трибина коју смо организовали буде на тему „Особе са инвалидитетом питају омбудсмана“. Циљ трибине био је да представници Удружења особа са инвалидитетом предоче своје проблема са којима се свакодневно сусрећу и укажу на евенуталну повреду (непоштовање) права од стране локалних институција. Мали број обраћања особа са инвалидитетом био је сигнал да ова популација није довољно обавештена о својим правима, начину њиховог остваривања и заштите. С тим у вези, израђен је водич о правима особа са инвалидитетом, пензионерима са најнижим примањима, социјално угроженим лицима и породицама са децом, са циљем да се и овој групи грађана омогући да се упознају са својим правима и на најлакши начин остваре и заштите иста.

- Приједи грађана свих градских општина у настојању да се стекне свеобухватна слика о конкретним проблемима грађана уз информисање грађана о овлашћењима органа и могућностима на који начин могу да заштите и остваре своја права,
- Избор за председницу управног одбора Скупштине удружења омбудсмана Србије,
- Обилазак Сигурне куће за жене и децу жртве породичног насиља у Нишу у циљу пружања подршке у прекидању круга породичног насиља, пружања услова да жена ојача уз апел на све жене које су претпеле или још увек трпе насиље да га пријаве, да имају поверење у институције,
- Захвалница за изузетан допринос на „Школи права и економије 2022“ и одржаном предавању на тему „Родна равноправност и употреба родно сезнзитивног језика у јавној управи“,
- Учесће на семинару „Како могу помоћи Ромима да побољшају своју запошљеност“ у оквиру пројекта „Поштовање различитости као камен темељац за интеграцију Рома кроз запошљавање, случај Словеније и Србије – ЗАПРОМ“ који је подржан од стране Европске уније, на којем је представљен рад о томе како је град Ниш својим активностима, кроз мере активне политике запошљавања, мере усмерене на образовање повећава конкурентност и могућност запошљавања на плаћенијим радним местима припадницима ромске националне мањине.
- Учесће на састанку Асоцијације Независна културна сцена Србије заједно са Центром за емпиријске студије културе југоисточне европе из Ниша, поводом упознавања са првим ексклузивним резултатима пројекта „Родна равноправност рађа културне институције које су дужне да одговоре на сваки случај насиља и пруже неопходну заштиту и подршку разноликости“ у циљу стварања предуслова за правичнији приступ који би женама као креаторкама културних израза пружао једнаке могућности у културном пољу Србије,
- Учесће на састанку мреже секретара скупштина градова, општина и градских општина одржаном у Скупштини Аутономне покрајине Војводин, кроз интензивирање сарадње и стављање посебног акцента на активности Коморе омбудсмана Србије које су усмерене на ширење мреже Локалних омбудсмана,
- Трибина под називом „За једнака права особа са инвалидитетом“ студентима Правног факултета у Нишу поводом дана особа са инвалидитетом о појму и значају знаковног језика,
- Формирање заједничке Канцеларије локалног омбудсмана за град Ниш и општину Гаџин Хан, која представља прву такву у Србији, као корак ка формирању Регионалне канцеларије омбудсмана са седиштем у Нишу, са циљем да се допринесе већој заштити права грађана и боље контроле рада органа управе,

- Давање смерница родитељима и школама поводом трагичних догађаја у једној од основних школа у Србији, уз напомену да су деца и млади сада у веома осетљивом положају и неопходно је да у свим контекстима у којима се деца суређу са ауторитетима имају осећај безбедности, сигурности и поверења,
- Учесће у формирању Савета за безбедност и посебног тела за смањење насиља у школама са циљем да сви наши ђаци буду безбедни,
- Присуство састанку који је са представницима Удружења омбудсмана Србије уприличио министар за људска и мањинска права и друштвени дијалог Томислав Жигманов,
- Улога модератора на III Међународном конгресу правника одржаног на Бледу, којом приликом су размењена искуства са еминентним стручњацима и колегама: Заштитником грађана Зораном Пашалићем и Повереницом за заштиту равноправности Републике Србије госпођом Бранкицом Јанковић о заштити података о личности и људским правима,
- Учесће на Конференцији „Радноправни аспекти људских права – теорија и примена“ чија је идеја била будућа сарадња свих релевантних институција у циљу пружања помоћи и подршке грађанима који дођу у ситуацију повреде људских права на раду или у вези са радом,
- Учесће на сусретима радника управе Србије и састанку председника Синдиката управе Србије на којем је заједнички оцењено да је потребно одржати и интензивирати сарадњу Синдиката управе Србије и институције Омбудсмана и на тај начин допринети унапређењу стања људских права на раду и у вези са радом, при чему су размотрене могућности будућих заједничких активности у циљу унапређења положаја запослених у локалној самоуправи,
- Организација заједничке трибине са СОС дечија села из Ниша поводом обележавања Међународног дана СОС дечија села, уз подсећање да је породица срце друштва и да Канцеларија Регионалног омбудсмана –Ниш подржава напоре ове организације за испуњење визије СОС дечијих села, да свако дете живи у дому пуном љубави,
- Учесће на састанку одржаном са начелницима Комуналних милиција у организацији Сталне конференције градова и општина и упознавање присутних начелника са најчешћим примедбама грађана у вези са комуналним проблемима на локалу, иницирање измена одређених локалних одлука које су у интересу грађана и осталих корисника комуналних услуга уз узимање учешћа за активно учешће у процесу измена поменутих одлука,
- Организовање пријема грађана и грађанки са територије Општине Гаџин Хан,
- Учесћа на састанцима са Градоначелником града Ниша, уз указивање на које установе и предузећа грађани имају најчешће примедбе у остваривању својих права уз скретање пажње на важност свих носиоца јавне власти да поштују препоруке независних институција, чак и када се са њима не слажу и да то треба да постане део наше правне и политичке културе,
- Промовисање знаковног језика и подизање свести о значају знаковних језика и њиховој улози у пуном остваривању људских права глувих и наглувих особа уз позив свих да подрже и промовишу знаковне језике и да се залажу за права и инклузију глувих и наглувих особа у нашем друштву,
- Присустовање састанку Савета за правду по мери човека у оквиру пројекта „Правда за све“ у организацији Америчке агенције за међународни развој (УСАИД) и Форума судија Србије, којом приликом су представљени досадашњи резултати рада Савета и упућен позив Локалном омбудсману града Ниша да се прикључи Пројекту и својим искуством и

сазнањима у тој области допринесе остваривања циља Пројекта, а то је оснаживање грађана Србије да се боље упознају и служе правом и својима правима кроз успостављање партнерског односа на линији институција локална заједница – грађани, како би заједно дошли до иновативних приступа и решења за правне проблеме и унапређење правних услуга,

- Обележавање дечије недеље у ОШ „Радоје Домановић“ у Нишу и ОШ „Витко и Света“ у Гаџином Хану у сарадњи са СОС дечија села кроз одржавање мини радионица са најмлађим суграђанима под слоганом „Свако дете има право слободно да бира, како да се одмара, забавља и свира“. Циљ је био скренути пажњу јавности на права и потребе деце, као и на важност њиховог здравог и срећног одрастања,

- Сарадња са Заштитником грађана Републике Србије у организацији пријема грађана,

- Организација тродневне Конференције холандско-српског дијалога о заштити права грађана која је окупила стручњаке, представнике власти и невладин сектор у заједничкој мисији унапређења права грађана уз велику захвалност министарки Јелени Жарић Ковачевић, министру за људска и мањинска права и друштвени дијалог, омбудсману Холандије, градоначелнику и заменику градоначелника града Ниша који су осветлили значај локалних иницијатива у заштити права грађана и допринели успеху одржане конференције,

- Рад на пројекту „Локална управа за 21. век“ и захвалница као признање за реализацију пројекта који је представљао успешан модел међуопштинске сарадње

- Непосредан контакт са грађанкама града Ниша и општине Гаџин Хан, поводом 08.02 марта, дана жена био је подсећање на снагу, храбост и лепоту коју свака жена носи, односно на огромну улогу жена у друштву,

- Учешће на Трибини „Жене снага југа“ у организацији министарке Татјане Маџуре којим ми је указана велика част да модерирајући трећи панел „Медијски снажне жене“, узмем учешће у дискусији кроз коју смо указали о улози медија у обликовању јавног мњења и унапређењу положаја жена,

- Присуство радионици посвећеној изградњи независног механизма за праћење спровођења Конвенције о правима особа са инвалидитетом у организацији Заштитника грађана Републике Србије

Све ово представља незнатан део, тек прве кораке, основ за будуће планове у раду Канцеларије локалног омбудсмана града Ниша.

Рад на унапређењу институција које представљају заштитне механизме, представља свакако јасан показатељ напретка једног друштва и зато је неопходно бити стално у контакту са грађанима, послушивати њихове проблеме, појаснити им овлашћења овог органа, због чега ћу се у наредном периоду још више залагати и активно радити на промоцији овог органа кроз промоцију права и система заштите који грађанима стоје на располагању.“

Катарина Митровски

ИНТЕРВЈУИ / СВЕДОЧЕЊА ГРАЂАНА

О значају института локалног омбудсмана најбоље могу посведочити грађани који су након лутања од институције до институције успели да реше своје неретко, вишегодишње проблеме. Неки од њих само су тражили искреног саговорника, неког ко ће их уважити, саслушати, разумети, дати савет.

„Годинама сам редовно уплаћивала порез на имовину и сматрала сам да немама никаква дуговања према држави. Болесна, слабо покретна, нисам била у могућности да сама одем и проверим колико је потребно да уплатим порез за ову годину, па сам замолила прву комшиницу да када проверава за себе провери колики је мој порез и колико је потребно да ја уплатим. Тако сам и сазнала да према евиденцији Управе, нисам уплатила порез за 2019 и 2023.годину уопште, док са 2020, 2021. и 2022.годину постоје делимичне уплате и да још постоји и дуг у износу од 6.300,00 динара. Била сам збуњена и нисам знала како да проблем решим, због чега сам се по наговору своје комшинице обратила Локланом омбудсману града Ниша.

Како нисам била у могућности да физичким одем, свој проблем изложила сам телефонским путем.

Стручна служба Локалног омбудсмана узела је моју притужбу на записник и ступила у контакт са службом која се бави обрачуном пореза на имовину. Том приликом утврђено је да је да сам приликом уплата вршила уплате по старом решењу, уписивала сам погрешан позив на број, при чему су моје уплате регистроване на рачун мог покојног супруга. Захваљујући помоћи запослених у Канцеларији локалног омбудсмана, речено ми је да морам да поднесем захтев за прекњижење, чиме је проблем за који годинама и нисам знала да постоји, решен.

М.В

Са својим покојним оцем и братом годинама сам покушавао да разрешим ситуацију везано за комасацију која је извршена у селу Врело . Проблем је настао када по жалби коју смо изјавили на решење о комасацији није имао ко да поступа и да исту проследи надлежном органу, а ово из разлога зато што није била формирана Комисија за комасацију. Били смо приморани да помоћ потражимо од Омбудсмана. Поступајући по притужби коју смо поднели, овај орган се заложио, и након трогодишње борбе са администрацијом, формирана је Комисија, моја жалба је прослеђена, а проблем смо најзад решили доношњем решења о расподели комасационе масе. Захвалан сам на помоћи, зато што овај проблем никада не бих успели да решимо сами.

З. Р.

Локалном омбудсману града Ниша обратила сам се због проблема који сам имала са ЈКП „Обједињена наплата“ Ниш и извршитељима који су против мене покренули поступак принудне наплате за услуге које и некористим и нису ми пружене. Иако сам се обраћала јавно комуналном предузећу, а након тога и извршитељу који је водио мој случај, објашњавајући свима да ја не поседујем ништа од имовине на своје име, нико није имао слуха за мене и мој проблем, нити се неко озбиљно позабавио тиме. Речено ми је да је донето решење о извршењу и да ја то морам да платим. Захваљајући реакцији омбудсмана проблем је решен, а поступак извршења обустављен.

С.М

Интервјуе спровела:

Маја Михајловић,

сарадница Регионалне канцеларије локалног омбудсмана

♥ Закључна реч

Двадесет година рада институције омбудсмана у Нишу показује да право и правда нису само законске норме, већ жива веза између људи и институција.

Кроз све изазове, промене и генерације, идеја је остала иста — да свако има право да буде саслушан, уважен и поштован.

Канцеларија омбудсмана града Ниша израсла је из поверења грађана, њихове вере у дијалог и спремности да се заједно траже решења.

Од првих дана рада, до формирања Регионалне канцеларије и међународне сарадње, институција је расла заједно са градом и његовим људима.

Данас, када обележавамо двадесет година постојања, не слаavimo само трајање, већ вредности које су нас водиле – поверење, једнакост, одговорност и људско достојанство..